

Balans

CBN over verjaarde schulden

Auteur(s): Stefaan Van
Crombrugge

Editie: 757 p. 5

Publicatiedatum: 29 februari 2016

CBN over verjaarde schulden

Recentelijk heeft de Commissie voor Boekhoudkundige Normen ook een ontwerpadvies uitgebracht over de boekhoudkundige verwerking van verjaarde schulden (Ontwerpadvies van 17 februari 2016 - Verjaarde schulden).

Het ontwerp bevat weinig nieuws. Het herneemt overwegingen die reeds voorkwamen in het ontwerpadvies van 13 mei 2015 over de boekhoudkundige verwerking van een niet-opgevraagd vervallen dividend van effecten aan toonder of op naam, wanneer dat dividend verjaard is (zie daarover *Balans*, nr. 741, 7), maar nu zonder in te gaan op enige discussie die geen verband houdt met de loutere boekhoudkundige verwerking. De Commissie zegt trouwens uitdrukkelijk dat zij geen standpunten inneemt over de wijzen waarop een verjaring van een schuld optreedt, noch over de verjaringstermijnen.

Natuurlijk gaat de Commissie weer uit van de burgerrechtelijke principes. Dat is noodzakelijk, omdat een boekhoudkundige verwerking in beginsel de juridische verhoudingen behoort te weerspiegelen (vgl. F. GORE, "Personnalité juridique et personnalité comptable", in *La comptabilité et le droit*, C.D.V.A., (ed.), Brussel, Bruylant, 1974, 33).

Burgerrechtelijke bepalingen

Verjaring is een middel om, door verloop van tijd en onder de voorwaarden die de wet bepaalt, iets te verkrijgen of van een verbintenis bevrijd te worden (art. 2219 BW). Al wordt de bevrijdende verjaring door artikel 1234 BW gerangschikt onder de wijzen van tenietgaan van verbintenissen, toch neemt de rechtsleer aan dat zij in werkelijkheid niet het bestaan van de schuld aantast, maar enkel de opeisbaarheid ervan : de verjaarde verbintenis blijft bestaan als een natuurlijke verbintenis. Dat heeft een paar belangrijke gevolgen :

- de voldoening van een natuurlijke verbintenis is facultatief;
- ten opzichte van natuurlijke verbintenissen kan geen terugvordering plaatshebben wanneer men ze vrijwillig voldaan heeft, maar wel als men ze niet vrijwillig voldaan heeft;
- de betaling van een verjaarde schuld, zelfs indien deze vrijwillig gebeurt, sluit het recht op

terugvordering niet uit wanneer zij, blijkens de omstandigheden, niet kan worden opgevat als de voldoening van een door de betaler erkende schuld.

Men kan vooraf geen afstand doen van de verjaring, maar men kan wel afstand doen van een verkregen verjaring (art. 2220 BW). De rechter kan het middel van de verjaring niet ambtshalve toepassen (art. 2223 BW). De beslissing om het middel al dan niet te gebruiken, komt aan de schuldenaar toe.

Boekhoudkundige verwerking

* Indien de schuldenaar *afstand* heeft gedaan van de verjaring, blijft de schuld in zijn hoofde bestaan en moet zij blijvend op het passief van de balans worden vermeld.

Om discussies te vermijden over de vraag of een vennootschap al dan niet impliciet afstand heeft gedaan van de verjaring van een schuld, meent de Commissie dat het aangewezen kan zijn dat de vennootschap in de waarderingsregels vermeldt dat, wanneer zij een schuld waarvan de verjaringstermijn is verstreken, op het passief van haar balans behoudt, met jaarlijkse goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering, dit impliceert dat zij ervoor gekozen heeft afstand te hebben gedaan van de verjaring.

* Indien de schuldenaar *geen afstand* heeft gedaan van de verjaring, is de schuld niet langer een eisbare schuld en mag deze niet langer op het passief van de balans van de schuldenaar worden vermeld. Het bedrag van deze schuld wordt dan in resultaat genomen.

Deze inresultaatneming betekent meteen een belastbare winst (art. 24, al. 1, 1° WIB 1992), op dezelfde manier als kwijtschelding of waardevermindering van schulden belastbare winst uitmaakt (Cass. 4 juli 1950, *Arr.Verbr.* 1950, 705; Cass. 17 februari 1956, *Arr.Verbr.* 1956, 494; Cass. 29 mei 1956, *Arr.Verbr.* 1956, 813; Cass. 28 januari 1971, *Arr.Cass.* 1971, 517).

Anders dan in haar ontwerpadvies over de boekhoudkundige verwerking van een niet-opgevraagd vervallen dividend van effecten aan toonder of op naam, wanneer dat dividend verjaard is, mengt de Commissie zich niet meer in de discussie over de vraag of de opname van een schuld in de jaarrekening al dan niet een stuiting van de verjaring in de zin van artikel 2248 BW tot gevolg heeft.

Eventuele opmerkingen bij dit ontwerpadvies kunnen tot uiterlijk 5 april 2016 (17.00 u) bij de Commissie worden ingediend, ofwel per brief (Commissie voor Boekhoudkundige Normen, City Atrium, Vooruitgangstraat 50, 1210 Brussel) ofwel per e-mail (cnc.cbn@cnc-cbn.be).